

Po zakończeniu ostatniej sesji plenarnej nastąpiło zebranie Rady ISSR, która podjęła decyzję o powierzeniu organizacji kolejnej konferencji Uniwersytetowi Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Ostatniego dnia 8 lipca 2017 roku organizatorzy zapewnili dwie wycieczki dla uczestników konferencji. Pierwsza do Zamku Château de Chillon w Montreux, druga do Muzeum Reformacji w Genewie.

Dr Michał Zawiślak
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Międzynarodowa konferencja naukowa pt. *Status osoby duchownej we współczesnym państwie*, Bańska Bystrzyca – Badin (Słowacja), 11-13 września 2017 r.

W dniach 11-13 września 2017 r. odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. *Status osoby duchownej we współczesnym państwie*, która zorganizowana została przez Polskie Towarzystwo Prawa Wyznaniowego we współpracy z Instytutem Teologicznym im. Św. Franciszka Ksawerego w Bańskiej Bystrzycy – Badinie. Po stronie polskiej koordynatorem wydarzenia był ks. prof. ndzw. dr hab. Piotr Steczkowski z Uniwersytetu Rzeszowskiego. W konferencji wzięło udział kilkadziesiąt osób, wśród których znaleźli się przedstawiciele wielu ośrodków akademickich.

Konferencję otworzył ks. prof. UR dr hab. Piotr Steczkowski oraz prof. UO dr hab. Paweł Sobczyk – Prezes Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego. Moderatorem w 1. sesji był ks. prof. KUL dr hab. Piotr Stanisz. Pierwszy referat wygłoszony został przez dra Mariusza Grabowskiego (UKSW) pt. *Prawne aspekty działalności publicznej osób duchownych*. Prelegent w swoim wystąpieniu przedstawił problematykę aktywności osób duchownych w życiu publicznym, wskazując liczne przykłady wraz z oceną prawną poszczególnych problemów prawnych. Kolejny temat *Pozycja prawna duchownego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka* przygotował dr Michał Hucal (ChAT), a w zastępstwie tekst odczytała mgr Agnieszka Filak. Treść rozważań obejmowała przede wszystkim analizę dorobku judykatury organów strasburskich. Wyraźnie

podkreślono specyfikę tego orzecznictwa w kontekście braku jednolitego podejścia państw Rady Europy do zjawiska religijności. Następny referat pt. *Status duchownego we włoskim systemie prawnym* zaprezentował dr Maciej Kubala (Instytut Filozoficzno-Teologiczny im. E. Stein w Zielonej Górze). Prelegent omówił podstawowe regulacje prawne kształtujące położenie prawne osób duchownych we Włoszech, zwracając uwagę na praktyczny wymiar przyjmowanych rozwiązań normatywnych. Z kolei dr Marek Strzała (UJ) przedstawił temat *Zeznania osoby duchownej w polskiej i niemieckiej procedurze cywilnej*. Rozważania obejmowały szczegółową analizę regulacji prawnych w perspektywie prawno-porównawczej.

Moderatorem drugiej części był ks. prof. UZ dr hab. Tadeusz Stanisławski. Mgr Jacek Kołota (UKSW) zaprezentował temat *Status żołnierza pełniącego funkcję kapelana w Wojsku Polskim*. Referent zwrócił uwagę na przepisy prawne wyznaczające położenie prawne kapelana w Wojsku Polskim. Następnie głos zabrał prof. UO dr hab. Jerzy Nikołajew, który wygłosił referat pt. *Status kapelanów duszpasterstw specjalnych w ukraińskim systemie prawnym*. Rozważania obejmowały charakterystykę przepisów prawnych, a także nakreślenie praktyki funkcjonowania duszpasterstwa specjalnego w różnych rodzajach placówek. Mgr Michał Ożóg (UJ) przedstawił temat *Status kapelana w podmiotach leczniczych – zagadnienia wybrane*. Prelegent omówił przepisy prawa polskiego, a także rozwiązania wybranych państw obcych. Referat obejmował porównanie modeli organizacyjno-finansowych duszpasterstw specjalnych w różnych obszarach życia społecznego. W zastępstwie za dra Michała Chajdę zagadnienie *Problemy prawne wynikające ze związania duchownego tajemnicą spowiedzi* omówił dr Michał Skwarzyński (KUL). Zwrócono uwagę na sporne przypadki zakresu obowiązywania tajemnicy spowiedzi. W zbliżonym nurcie tematycznym pozostawało wystąpienie dra Jana Podkowika (UW), który przygotował przedłożenie *Tajemnica spowiedzi a niejawne pozyskiwanie informacji przez służby specjalne*. Referat poruszał kwestie dopuszczalnych ograniczeń wolności z art. 53 Konstytucji RP z uwagi na zadania realizowane przez służby specjalne.

Przewodniczącym w trzeciej sesji był dr Marcin Olszówka (Uczelnia Łazarskiego w Warszawie). Jako pierwszy w tej części wystąpił prof. KUL dr hab. Marek Bielecki, który przedstawił temat *Status osoby duchownej w związku wyznaniowym „Świadkowie Jehowy w Polsce”*. Prelegent przedstawił rys historyczny tej wspólnoty religijnej, a także regulacje prawne i orzecznictwo z obszaru tytułowego zagadnienia. Następnie mgr

Agnieszka Filak zaprezentowała temat *Charakter prawny służby duchownego w Kościele Ewangelicko-Augsburskim*. Referentka wskazała na rozwiązania prawne Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, w oparciu o które dokonała zrekonstruowania specyfiki posługi duchownego. Odniosła się przy tym również do kwestii kształcenia duchownych i podstaw doktrynalnych owej służby. Kolejne przedłożenie pt. *Czynności duchownego w procedurze zawierania małżeństwa przez katolików* zaprezentowane zostało przez ks. prof. UWM dr hab. Mieczysława Różańskiego oraz dr Justynę Krzywkowską (UWM). Referenci szczegółowo omówili tok postępowania duchownego w procedurze zawierania małżeństwa, wskazując na przepisy prawne oraz dylematy praktyki.

W dniu 13 września 2017 r. w czwartej sesji moderatorem był ks. prof. UWM dr hab. Mieczysław Różański. Jako pierwszy wystąpił JUDr. Peter Kubina (Slovenská Advokátska Komora) z przedłożeniem *Status duchovnej osoby v súčasnom štáte na Slovensku* Prelegent scharakteryzował słowackie regulacje prawne dotyczące położenia prawnego osoby duchownej, podkreślając najistotniejsze zagadnienia z zakresu tej problematyki. Z kolei ks. prof. UKSW dr hab. Jan Krajczyński przedstawił temat *Równe prawa kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym a zakaz prowadzenia działalności przez duchownych, o jakiej jest mowa w kan. 285 § 4 i 286 KPK*. Prelegent podkreślił konieczność uwzględnienia misji Kościoła w dokonywaniu oceny prawnej poszczególnych stanów faktycznych z zakresu tej tematyki. Kolejnym mówcą był prof. UO dr hab. Paweł Sobczyk, który wygłosił referat „*Kanoniczny*” *zakaz wypowiedzania się duchownego w mediach a „państwowe” gwarancje wolności słowa*. Prelegent przeprowadził analizę przepisów prawa polskiego i kanonicznego zwracając uwagę na różnice wynikające ze specyfiki tych porządków prawnych. Następnie wystąpił dr Michał Skwarzyński (KUL) z przedłożeniem pt. *Swoboda kazań duchownego w systemie praw człowieka*. Prelegent omówił tytułowe zagadnienie w kontekście gwarancji wolności wypowiedzi. Następnie głos zabrał prof. UZ dr hab. Tadeusz Stanisławski, przedstawiając referat pt. *Formy zatrudnienia duchownego w instytucjach kościelnych*. Rozważania dotyczyły prezentacji różnorodnych form zatrudniania duchownych w podmiotach kościelnych, wraz z przykładami ich zastosowania. W dalszej kolejności ks. dr Bartłomiej Pieron (UPJPII) wygłosił referat pt. *Związek osiągniętych przychodów z ubezpieczeniem zdrowotnym osób duchownych*. Rozważania obejmowały liczne przykłady z praktyki prawniczej wraz z analizą orzecznictwa sądowego. Dr Michał Poniatowski (UKSW) przedstawił zagad-

nienie pt. *Osoba duchowna jako pokrzywdzony w postępowaniu karnym*. Referent omówił typowe sytuacje, gdy duchowny jest osobą pokrzywdzoną w postępowaniu karnym i korzysta z konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do obrony. Z kolei prof. UO dr hab. Andrzej Szymański zaprezentował referat pt. *Sprawa operacyjnego sprawdzenia kryptonim „Zakonnik”*. *Inwigilacja ks. Henryka Surmy CM przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 1974-1977*. Temat ten wpisywał się w problematykę wolności sumienia i wyznania okresu PRL.

Wydarzeniem towarzyszącym konferencji było zwiedzanie Bańskiej Bystrzycy w dniu 13 września 2017 r. Należy podkreślić, że spotkanie było bardzo dobrze przygotowane pod względem organizacyjnym, a wygłoszone referaty cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczestników, o czym świadczyła ożywiona dyskusja z udziałem prelegentów. Można mieć nadzieję, że tematyka poruszona w wystąpieniach zostanie szerzej przedstawiona w periodyku „Studia z Prawa Wyznaniowego”, gdyż to właśnie na łamach tego czasopisma planowane jest opublikowanie tekstów pokonferencyjnych.

Mgr Michał Ożóg

Doktorant Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Student Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Konferencja z okazji obchodów 500-lecia Reformacji pt. *Kościół Ewangelicko-Augsburski w relacjach z Państwem – aspekty ustrojowe i prawne*, Kraków, 9 października 2017 r.

W dniu 9 października 2017 r. odbyło się w Krakowie spotkanie naukowe poświęcone relacjom prawnym pomiędzy Kościołem Ewangelicko-Augsburskim a państwem. Konferencja wpisywała się w obchody 500-lecia Reformacji, które rozpoczęły się w październiku 2016 r., a ich zwieńczenie miało miejsce 31 października 2017 r. Organizatorami konferencji byli: Kościół Ewangelicko-Augsburski w Rzeczypospolitej Polskiej, Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Marcina w Krakowie oraz Zakład Prawa Kościelnego i Wyznaniowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Miejscem spotkania była